

ת"פ 25891/03/17 - מדינת ישראל נגד א מ (עציר) - בעצמו

בית משפט השלום בבאר שבע

05 יולי 2017

ת"פ 25891-03-17 מדינת ישראל נ' מ(עציר)

לפני כבוד השופט דניאל בן טולילה

מדינת ישראל

המאשימה

ע"י ב"כ עו"ד כרמית כהן

נגד

הנאשם

א מ (עציר) - בעצמו

ע"י ב"כ עו"ד בניה אלי

[פרוטוקול הושמט]

גזר דין

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן בעבירה של דרישה נכס באיומים בהתאם להוראת סעיף 404 רישא, לחוק העונשין - התשל"ז 1977.

על-פי המתואר בעובדות כתב האישום המתוקן, ביום 9.3.2017, ביקש הנאשם מאימו המתלוננת הגב' ח מ 150 ₪. המתלוננת השיבה כי אין לה את הכסף ובתגובה החל הנאשם לקלל אותה לאיים עליה בכך שאמר לה שיביא עבריינים הביתה, על מנת להרוס את ביתה. מיד ובהמשך למתואר לעיל, ביקש הנאשם מהמתלוננת סך של 3,000 ₪. המתלוננת השיבה כי אין לה כסף, והנאשם איים עליה כי ידקור אותה באמצעות סכין.

טיעוני הצדדים לעונש

ב"כ המאשימה במסגרת טיעוניה לעונש הפנתה לערכים המוגנים בהם פגע הנאשם בכללם, פגיעה בשלוות נפשה, בטחונה וחירות פעולה של המאוימת. כך יש גם במעשים אלו כדי לפגוע בשלמות התא המשפחתי. בבחינת נסיבות ביצוע העבירה הפנתה המאשימה לעובדה כי מדובר באימו של הנאשם, דבר המלמד על העדר גבולות, ואדם אשר לא יבחל באמצעים על מנת להשיג את אשר הוא חפץ בו.

המאשימה עותרת למתחם עונש הולם הנע בין 6 ל 18 חודשים מאסר בפועל כשבגדרו ביקשה ליתן משקל לעברו הפלילי ולהעדר אפיק טיפולי. יש בכל אלה כדי למקם את העונש ברף הבינוני של המתחם וזאת בצד ענישה צופה פני עתיד, התחייבות וקנס.

ב"כ הנאשם מנגד, הפנה תחילה לכל אותן אינדיקציות המלמדות כי מדובר במעשים שבוצעו בקרבה לסייג של העדר אחריות פלילית. בתמצית זה הפנה להיותו אדם המוכר היטב למערכת הפסיכיאטרית, אדם אשר בעבר הופסקו מספר פעמים הליכים המשפטיים נגדו, חוות דעת מיום 22.3.2017, בה נכתב כי הנאשם במצב פסיכוטי וזאת בהצטרף לחומרי חקירה המלמדים על מצבו הקוניטיבי במהלך ביצוע המעשים ולאחריהם.

עוד ביקש ללמד כי לא עמדה כל קונקרטיות או רצינות מאחורי אותם איומים ולראיה, לאחר שהאם שוחחה עימו זו הפיסה אותו וזה יצא מהבית מבלי לקדם בכל דרך שהיא את מימושם של האיומים. מדובר בנאשם שגם כיום נמצא במב"ן. מעבר לכך, הנאשם הודה, חסך זמן שיפוטי יקר הגם שהיו ברשותו טענות משפטיות כבדות משקל. הנאשם מצידו, הביע סליחה על מעשיו, התנצל, ציין כי ישקם עצמו ויטפל בבעיות מהן הוא סובל.

דין והכרעה:

במעשיו האמורים פגע הנאשם בערך המוגן של חירות פעולתה של המתלוננת וכן בביטחונה האישי. בנוסף, יש במעשים אלו כדי לפגוע בקניינה של המתלוננת ושלמות התא המשפחתי, וזאת בשים לב להיות המתלוננת אמו של הנאשם.

באשר לפירוט הערכים המוגנים בעבירת האיומים ראו ע"פ 103/88 **ליכטמן נ' מדינת ישראל** (06.09.89): "אינטרס החברה הוא להגן על שלוות נפשו של הפרט... מפני מעשי הפחדה והקנטה שלא כדין, אינטרס חברתי נוסף אף הוא מוגן בעקיפין בעבירה זו, והוא נוגע לחופש הפעולה של הפרט... וידוע הוא שבמקרים רבים מושמעים איומים PER SE כמסר מסווה להתנהגות המצופה מן המאויים...".

באשר לחומרת העבירה של דרישת נכס באיומים ראו ע"פ 1938/13 **רפיק ג'רבאן נ' מדינת ישראל** (27.2.14):

"העבירות בהן הורשע המערער - דרישת נכס באיומים ואחזקת סכין שלא כדין - הן קשות, לרוב הן מכוונות כלפי אנשים תמימים, ההולכים להם ברחובה של עיר, או כאלה העובדים לפרנסתם. באמצעות הטלת אימה ופחד גוזלים אותם עבריינים נכסים וסכומי כסף מבעליהם, שעמלו קשה להשגתם. לפעמים הקרבנות נבחרו בצורה שרירותית ולפעמים במכוון בשל ההנחה שקבוצות אלה או אחרות קלות יותר לניצול...".

מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות בכגון דא משתרעת על פני ספקטרום מגוון ורחב הנע בין מספר חודשים שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות ועד עונשים הנעים בין שנה וחצי ואף יותר. בעבירות אלו בית משפט שת ליבו לטיב האיומים, למושא האיומים, לנכס אותו מבקש המאיים להשיג, שימוש בנשק קר או חם, ביצוע בצוואת וכן יתר נסיבות אשר אפפו את האירוע.

ע"פ 7538/11 **ביגי נ' מ"י** (21.2.12) - אושרר עונש מאסר בן 8 חודשים בגין עבירות של דרישת נכס באיומים (2 עבירות) וכן עבירה של היזק בזדון. יצוין כי הנאשם עשה שימוש בסכין וכי לחובתו עבר פלילי.

ע"פ 5291/12 **אבו האני נ' מ"י** (12.11.12) שם נוכח שיקולי שיקום הומרו 3 חודשי עבודות שירות ב-220 של"צ וזאת בגין עבירות של דרישת נכס באיומים, גניבה ואיסור משחקים.

ת"פ 5194-08-11 (מחוזי- חיפה) **מ"י נ' אבו חצירא** (21.11.11) נדון נאשם למאסר בן 12 חודשים בגין עבירה של דרישת נכס באיומים. המדובר במי שניגש למתדלק בתחנת דלק בטירת הכרמל כשעל פניו מסיכת פורים וכשהוא מצויד בסכין ודרש את הכסף שברשותו.

ת"פ 15801-11-14 **מ"י נ' פלוני** (15.6.15)- בתיק זה נדון הנאשם, בין היתר, ל-7 חודשי מאסר בפועל בגין עבירות של דרישת נכס באיומים, היזק לרכוש במזיד, גניבה וכן החזקה בסם לצריכה עצמית. המדובר בנאשם אשר דרש מאמו ואחותו שיעבירו לו את הכספים להם זכאי מהמל"ל בגין גמילתו מסמים באמצעות איומים שונים.

ת"פ 13846-08-12 **מ"י נ' בסול** (17.2.13) שם נדון הנאשם לצו של"צ בגין עבירות של דרישת נכס באיומים, גניבה והפרת הוראה חוקית. המדובר במי שניגש לקטין ודרש ממנו את אופניו ומשסירב האחרון לעשות כן, דחפו ונטלם בכוח.

ת"פ 46349-04-14 **מ"י נ' חכמון** (4.4.16) שם קבע כב' השופט עטר מתחם הנע בין 6 ל-18 חודשי מאסר בגין עבירה בודדת של דרישת נכס באיומים. יצוין כי נוכח שיקולי שיקום הוטל על הנאשם 100 ימי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית.

ת"פ 26775-11-13 **מ"י נ' טלקר** - בתיק הורשע הנאשם על-ידי מותב זה בעבירות של סחיטה באיומים וכן הדחה בחקירה. המדובר במי שאיים על אמו במטרה שתביא לו כסף לקניית סיגריות ובהמשך אף מסר כי לו תזמין משטרה הוא ירביץ לאחר שחרורו מהכלא. בגין מעשים אלו הוטלו על הנאשם 7 חודשים מאסר בפועל לצד ענישה נלווית.

בבואו של בית המשפט לבחון את מידת הפגיעה של הנאשם בערכים המוגנים, ולחומרא, יש ליתן ראש וראשונה הדעת לעובדה כי מושא האיומים היתה אימו. עצם הפניית איומים כלפי האם אשר בביתה הנאשם התגורר ועל שולחנה הוא סמוך מלמדים על קושי ממשי בריסון יצרים. המדובר באיומים שמאחוריהם עמדה תכלית קונקרטית לקבל כספים.

בין אם סירובה של האם נבע מחסרון כיס ובין אם הדבר נבע על מנת למנות מן הנאשם לעשות שימוש בכסף לצורך שתיית אלכוהול, הדבר לא הניא את הנאשם מלחדול מדרישותיו וזה מפנה כלפיה איומים בשתי הזדמנויות באחת - אומר לה כי יביא לה עבריינים על מנת להרוס את ביתה, ובשניה - מאיים כי ידקור אותה באמצעות הסכין.

גם מבחינת צורנית/ מילולית, מדובר באיומים שאין להקל בהם ראש כלל ועיקר, בפרט ככל שהדבר נוגע לאיום בדקירה באמצעות סכין. מנגד, האיומים המילוליים של הנאשם נותרו ככאלה בלבד, והנאשם לא פעל בכל דרך שהיא לממשם. לא זו בלבד, אלא שעל פי הנלמד מחומר החקירה, לאחר שהאם שוחחה עם הנאשם זה עזב את הבית וירד מתחת לבנין. המדובר באיומים שבפועל לא הביאו לכל תוצאה, היינו, גרמו למתלוננת למסור לנאשם כסף בניגוד לרצונה.

מעבר למתואר לעיל, סבורני כי יש בסיס לטענת ההגנה, לפיו גם אם הנאשם היה אחראי למעשיו, הרי שאלו היו בקרבה לסייג. כאמור, מדובר בנאשם שמוכר לגורמים הפסיכיאטריים שנים רבות כמי שסובל ממחלת סכיזופרניה. המדובר במי שבסמוך לאחר האירוע, בחוות דעת שהוגשה מיום 22.3.17, נמצא כמי שאינו כשיר לעמוד לדין. הנאשם גם כיום מוחזק במתקן מב"ן ומיוצב באמצעות תרופות פסיכיאטריות. להשלמת התייחסות למצבו הנפשי אציין כי אפילו מדובר במצב נפשי המערב את מחלת הנפש ממנה הוא סובל ביחד עם שימוש באלכוהול, או אז עדיין יש לזכור כי מדובר בעבירה הכוללת רכיב של איומים, היינו יסוד נפשי מיוחד וגם אם זה לא היה במצב של שכרות יש בכך בשולי הדברים כדי להפחית ממידת אשמו.

מכל המקובץ עולה כי הנני לקבוע כי מתחם העונש ההולם הינו בין 4 לבין 12 חודשים מאסר בפועל.

בקביעת עונשו של הנאשם בגדרי המתחם, ולקולא, תילקח הודאתו, הודאה שיש בה חיסכון של זמן שיפוטי יקר, הודאה אשר יש בה הבעת חרטה ולקייחת אחריות. מחלת הסכיזופרניה ממנה סובל הנאשם יכול ותילקח בחשבון גם בגדרי המתחם. לנאשם נסיבות חיים מורכבות כפי שהדבר נלמד ולו בעקיפין מחוות הדעת.

מנגד, ולחומרא, יש לקחת בחשבון את עברו הפלילי, הכולל 8 רישומים, חלקם בעבירות חמורות לרבות עבירות איומים, סמים, ואליומות. משקלו של עבר זה ימותן, בשים לב לכך ששלושת תיקיו האחרונים של הנאשם הופסקו מחמת מחלת נפש ממנה סבל הנאשם. הדברים אמורים הן בת"פ 520/09, בת"פ 43130-12-14, וכן ת"פ 14639-09-13.

בתיק זה אין לדבר על הליכי שיקום בגינם יש לחרוג מטה ממתחם העונש ההולם וכך גם לא נפרסו מלוא הנתונים הצריכים לעניין בקשר למידת יכולתו של הנאשם להירתם מהליך טיפולי בין אם במסגרת תחלואה כפולה ובין אם בכלל. במצב דברים שכזה, גורמי סיכון לא מעטים נותרים בעינם ועל בית המשפט לקחתם בחשבון במסגרת גזירת העונש. הדברים אמורים ביתר שאת, כאשר לא ברור היכן יתגורר הנאשם לאחר שחרורו, ובשים לב לדברי המתלוננת, כפי שמוצאים ביטוי בהודעתה שהוגשה וסומנה ס/1.

לפנים משורת הדין, נוכח ממצבו של הנאשם, אמנע מהשתת קנס או פיצוי.

סוף דבר ומכל המקובץ לעיל, הנני לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 9 חודשים מאסר בפועל שימנו מיום מעצרו 10.3.2017.

ב. 5 חודשים מאסר על תנאי למשך שנתיים מיום שחרורו ממאסרו שלא יעבור עבירות אלימות מסוג עוון או פשע או עבירת איומים.

זכות ערעור תוך 45 ימים מהיום לבימ"ש המחוזי בבאר-שבע.

ניתנה והודעה היום י"א תמוז תשע"ז, 05/07/2017 במעמד הנוכחים.

דניאל בן טולילה , שופט